

Voetbaltransfers juridisch belicht

Door: mr. A.L. Al

Advocaat bij BMDW Advocaten te Haarlem en tevens voorzitter van de Vereniging voor Jonge Voetbaljuristen en Legal Content Coordinator bij de DRC Database.

Elk jaar worden de sportpagina's weer gevuld met berichten over voetbaltransfers. Dat dit specifiek in de zomer en veelal ook in januari gebeurt is het gevolg van het feit dat de Fédération de Football Association ("FIFA") regels heeft opgesteld met betrekking tot de periodes waarin professionele voetballers van club mogen wisselen.¹ Naast de reglementaire regels, zijn er verschillende andere juridische aspecten van belang en dienen verschillende documenten en overeenkomsten opgesteld te worden. In dit artikel wordt een beknopte uiteenzetting gegeven van de betreffende juridische documenten en aspecten die bij een voetbaltransfer een rol spelen.²

Algemeen

Juridisch gezien is een transfer een overschrijving van de registratie van een voetballer. Bij iedere overschrijving, zowel bij nationale als internationale, dienen bepaalde procedures te worden gevolgd, welke zijn vastgelegd in verschillende nationale en internationale reglementen. De gang van zaken bij een transfer en de inhoud van de overeenkomsten die in dat kader opgesteld dienen te worden, worden beïnvloed door

zowel nationaal recht als de reglementen van de FIFA, Union of European Football Associations ("UEFA"), de nationale voetbalbonden³ en de interne reglementen van de betreffende club(s).

"Als het geschil echter een internationale dimensie heeft en voorgelegd dient te worden aan een van de geschilbeslechtinginstanties binnen FIFA, zal FIFA het geschil beoordelen op basis van primair de reglementen van FIFA van toepassing zijnde CAO' en de 'specificity of sport'."

Aangezien er aldus allerlei verschillende wet- en regelgeving van toepassing is dient bij het opstellen en controleren van de relevante overeenkomsten rekening gehouden te worden met de vraag aan welke instantie eventuele geschillen die voortvloeien uit of samenhangen met de betreffende overeenkomst voorgelegd dienen te worden. Indien een geschil voorgelegd dient te worden aan de arbitragecommissie van de KNVB wordt het geschil beslecht met inachtneming van het

bepaalde in de (Nederlandse) wet, als goede personen naar billijkheid.⁴ Als het geschil echter een internationale dimensie heeft en voorgelegd dient te worden aan een van de geschilbeslechtinginstanties binnen FIFA, zal FIFA het geschil beoordelen op basis van primair de reglementen van FIFA van toepassing zijnde CAO' en de 'specificity of sport'.⁵ Indien vervolgens hoger beroep wordt ingesteld tegen een uitspraak van een van de FIFA geschilbeslechtinginstanties zullen de internationale arbiters van het Court of Arbitration for Sport ("CAS") het geschil beoordelen op basis van het recht gekozen door de partijen en bij gebreke daarvan naar Zwitsers recht.⁶ Door dit lappendeken aan regelgeving en de jurisdisering binnen de voetbalbranche, worden transfers steeds complexer, mede waardoor de rol en het belang van goede juridisch adviseurs ook steeds groter wordt.

In dit artikel zal in grote lijnen worden ingegaan op de meest voorkomende overeenkomsten die tussen de bij een transfer betrokken partijen worden gesloten teneinde de lezer enige inzage te verschaffen in de juridische merites van een voetbaltransfer.

Arbeidsovereenkomst

De overeenkomst die een professionele voetballer met een club heeft betreft een arbeidsovereenkomst. Vanuit de KNVB-reglementen, meer specifiek artikel 53 van het Reglement Betaald Voetbal, geldt dat de overeenkomst tussen een betaald voetbalorganisatie en een contractspeler schriftelijk moet worden vastgelegd. Het bestuur betaald voetbal heeft daarvoor ook een standaardcontract vastgesteld waarvan de inhoud in elk spelerscontract moet worden opgenomen. Naast het salaris van de speler dient in de arbeidsovereenkomst ook te worden opgenomen wat de

duur van de overeenkomst is, het toepasselijk recht, een forumkeuze en voor welke selecties de speler zich beschikbaar dient te houden. Uit de reglementen van de KNVB volgt dat alle geschillen voortvloeiende uit de arbeidsovereenkomst van een speler met een Nederlandse club bij uitsluiting van de civiele rechter voorgelegd dienen te worden aan de Arbitragecommissie van de KNVB.⁷

"Internationaal geldt daarnaast ook nog dat de arbeidsovereenkomst eveneens niet afhankelijk mag worden gesteld van de uitvoering van administratieve formaliteiten, zoals bijvoorbeeld de registratieprocedures ingeval van internationale overschrijvingen."

Verder is van belang dat de geldigheid van het spelerscontract niet afhankelijk mag worden gesteld van de uitslag van een (positieve) medische keuring of het verkrijgen van een tewerkstellingsvergunning.⁸ Dat geldt niet alleen nationaal, maar ook is in de FIFA Regulation on the Status and Transfer of Player ("FIFA RSTP") bepaald dat de arbeidsovereenkomst niet van voornoemde situaties afhankelijk mag worden gesteld.⁹ Internationaal geldt daarnaast ook nog dat de arbeidsovereenkomst eveneens niet afhankelijk mag worden gesteld van de uitvoering van administratieve formaliteiten, zoals bijvoorbeeld de registratieprocedures ingeval van internationale overschrijvingen. Dat laatste is echter niet vastgelegd in de FIFA RSTP, maar volgt uit vaste rechtspraak van FIFA.¹⁰ Denk daarbij bijvoorbeeld ook aan de situatie waarbij een club aangeeft dat de buitenlandse speler niet geregistreerd kan worden vanwege de geldende restrictie ten aanzien van het aantal maximum te registreren buitenlandse

1 Spelers mogen in beginsel enkel gedurende twee (2) vooraf vastgestelde periodes overgeschreven worden van clubs. De eerste periode is een periode van minimaal acht (8) en maximaal twaalf (12) weken en dient aan te vangen op de eerste dag van het nieuwe seizoen. De tweede periode dient midden in het seizoen te zijn en mag niet korter zijn dan vier (4) weken en niet langer dan acht (8) weken. Daarbij komt dat de beide periodes bij elkaar niet langer mogen zijn dan zestien (16) weken. Zie in dit kader artikel 6 lid 2 FIFA RSTP.

2 Voor een uitgebreidere versie van dit artikel wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het boek Capita sportrecht (Gompel&Svacina, 2021) 'Voetbaltransfers' door collega F.M. de Weger waaraan de auteur bij de totstandkoming tevens een wezenlijke bijdrage heeft geleverd.

3 In Nederland de KNVB (Koninklijke Nederlandse Voetbalbond).

4 Artikel 71 Arbitragereglement KNVB.

5 Artikel 3 FIFA Procedural Rules Governing the Football Tribunal, januari 2025 editie. Als gevolg van de Diarra-zaak zal in gevallen bij eenzijdige beëindiging van de arbeidsovereenkomst rekenschap worden gegeven naar het nationale recht van het betreffende land.

6 Artikel R45 CAS Code, 2023 editie.

7 Dit is ook vastgelegd in art. 8 lid 3 sub a KNVB Statuten.

8 Zie art. 53 lid 2 Reglement Betaald Voetbal.

9 Zie art. 18 lid 4 FIFA RSTP.

10 Zie onder meer DRC 25 oktober 2012, nr. 10121176, DRC 15 maart 2013 nr. 03132656 en DRC 7 februari 2014, nr. 0214780.

INHOUDELIJK ARTIKEL

spelers, of een speler die niet geregistreerd kan worden vanwege Financial Fairplay regels.¹¹ Dergelijke voorbehouden hebben juridisch geen waarde, in ieder geval niet ten aanzien van de rechtsgeldigheid van de arbeidsovereenkomst.¹²

"De maximale lengte van een arbeidsovereenkomst is in principe vijf jaar, waarbij een langere duur mag worden overeengekomen indien dit is toegestaan op basis van de toepasselijke nationale wetgeving."

In de FIFA RSTP is verder nog opgenomen dat de minimumlengte van het spelerscontract de periode moet betreffen vanaf de ingangsdatum tot en met het einde van het seizoen (uit de CAO Contractspelers Betaald Voetbal alsmede het Reglement Betaald Voetbal volgt overigens dat de arbeidsovereenkomst van een speler bij een Nederlandse club verplicht moeten aflopen op 30 juni).¹³ De maximale lengte van een arbeidsovereenkomst is in principe vijf jaar, waarbij een langere duur mag worden overeengekomen indien dit is toegestaan op basis van de toepasselijke nationale wetgeving. Spelers onder de 18 jaar mogen geen spelerscontract tekenen voor een periode langer dan drie jaar.¹⁴

In de arbeidsovereenkomst worden veelal ook tal van andere zaken vastgelegd, waaronder bepalingen ten aanzien van wedstrijdpremies, imagerichten, ziekte- en arbeidsongeschiktheid, maar bijvoorbeeld ook dat de speler behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming door de club niet mag deelnemen aan zaalvoetbal en/of andere georganiseerde dan wel on-

georganiseerde voetbalactiviteiten of andere risicovolle activiteiten, zoals bijvoorbeeld bungeejumpen, parachutespringen en berg- en wintersporten, omdat deze situaties de werkzaamheden van de speler voor de club mogelijkwerijns in gevaar kunnen brengen. Daarnaast zijn er nog enkele voetbalspecifieke clausules die geregeld in arbeidsovereenkomsten van spelers worden opgenomen zoals een eenzijdige optie voor de club om de arbeidsovereenkomst eenzijdig met veelal een jaar te verlengen, en een 'buyout clause' op basis waarvan een speler voor een vooraf vastgestelde transfervergoeding overgeschreven mag worden naar een andere club.

Bovendien is op alle arbeidsovereenkomsten in het Nederlandse betaald voetbal de CAO Contractspelers Betaald Voetbal van toepassing.¹⁵ Daarin staan nog enkele bepalingen die van belang zijn met betrekking tot het aanzeggen en beëindigen van de arbeidsovereenkomst. Tot slot zij nog opgemerkt dat voor niet-EU spelers tevens nog specifieke (sportieve en financiële) criteria gelden bij het verkrijgen van een werkvergunning, zoals de hoogte van het salaris van een non-EU speler, alsmede specifieke wettelijke regelgeving.

Beëindigingsovereenkomst

Als een speler gedurende zijn arbeidsovereenkomst overgeschreven wenst te worden naar een andere club, komt het voor dat tussen de club en de vertrekkende speler een beëindigingsovereenkomst wordt gesloten waarin de beëindiging van het dienstverband wordt afgewikkeld (alhoewel opgemerkt dat dit in de praktijk niet altijd gebeurt). Hierin kan dan onder meer worden opgenomen wanneer de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd, tot en met welke datum de

INHOUDELIJK ARTIKEL

speler recht heeft op salaris en andere relevante zaken zoals inlevering van de leaseauto, etc.

Transferovereenkomst

Een club laat een speler veelal niet zonder enige vergoeding gaan als de speler nog een lopende arbeidsovereenkomst heeft. Indien tussen de oude en de nieuwe club van de desbetreffende speler afspraken zijn gemaakt over de transfer, zoals bijvoorbeeld omtrent een vergoeding en/of datum van overschrijving, dan worden deze afspraken in de regel in een zogenoemde transferovereenkomst vastgelegd.

De transfervergoeding die door de kopende club wordt betaald aan de oude club van de speler is juridisch gezien een vergoeding voor het vroegtijdig tussentijds beëindigen van de arbeidsovereenkomst van de speler. In Nederland is een specifieke Ministeriële Regeling van kracht voor het betaald voetbal om te voorkomen dat spelers hun contract kunnen 'afkopen' tegen betaling van alleen het nog resterende aantal maandsalarissen waarop zij tot het einde van hun contract recht zouden hebben gehad (het zogeheten "restwaarde contract"). Deze Ministeriële Regeling wijkt voor het betaald voetbal dus af van de reguliere arbeidsrechtelijke regel. Zonder deze Ministeriële Regeling zouden clubs slechts een geringe vergoeding kunnen ontvangen. In de thans bestaande situatie is hier echter zoals gezegd van afgeweken, waardoor clubs binnen het betaald voetbal een hogere vergoeding kunnen ontvangen.¹⁶ FIFA heeft verder een systeem opgericht op basis waarvan clubs waar de speler in het verleden geregistreerd heeft gestaan vanaf het kalenderjaar waarin de speler 12 werd tot en met het kalenderjaar waarin de speler 23 bereikt of heeft

bereikt recht hebben op een pro rata aandeel van in totaal 5% van de vergoeding die betaald wordt met betrekking tot de (al dan niet tijdelijke) overschrijving van de speler.¹⁷

"Bij een buitenlandse transfer komt het bovendien voor dat een bankgarantie wordt gesteld als betaling in termijnen."

Het is van essentieel belang dat in de transferovereenkomst onder meer wordt opgenomen per welke datum de oude club haar dienstverband met de speler beëindigt, wat de hoogte van de transfervergoeding is en wanneer deze betaald dient te worden. Ook kunnen er nog afspraken worden gemaakt over toekomstige betalingen waar de verkopende club additioneel recht op kan hebben, bijvoorbeeld bij een doorverkoop of ingeval van een te spelen aantal wedstrijden of kwalificaties die in de toekomst nog behaald kunnen worden. Bij een buitenlandse transfer komt het bovendien voor dat een bankgarantie wordt gesteld als betaling in termijnen. Echter, in de praktijk blijkt dit niet altijd realiseerbaar, als gevolg waarvan volledige betaling wordt geëist voorafgaand aan de ondertekening van de transferovereenkomst, of er wordt een boeterregeling bij te late betaling overeengekomen.

Alhoewel het niet is toegestaan om de arbeidsovereenkomst afhankelijk te stellen van een medische keuring dan wel een tewerkstellingsvergunning, zoals hiervoor reeds is aangegeven, is opname daarvan in beginsel wel mogelijk in een transfer- of uitleenovereenkomst.¹⁸ Dit zijn immers separate overeenkomsten, zoals ook voortvloeit uit de rechtspraak van

11 Dit is bijvoorbeeld recent voorgekomen toen Dani Olmo niet langer geregistreerd kon worden voor de tweede seizoenshelft bij de Spaanse club FC Barcelona.

12 Zie onder meer DRC 31 oktober 2013, nr. 1013136.

13 Zie respectievelijk art. 53 lid 6 Reglement Betaald Voetbal en art. 6 lid 1 CAO Contractspelers Betaald Voetbal. Zie onder meer ook het arrest "Lehtonen", waarin door het Europese Hof van Justitie was bepaald dat transferperiodes – gelet op het specifieke karakter van de sport – een toelaatbare beperking van het vrije verkeer van werknemers zijn; HvJ 13 april 2000, zaak C-176/96 Lehtonen en Castors Braine vs. FRBSB, EurLex 2008. Zie tevens de bijdrage in deze leergang van Prof. Mr. Dr. S.C.G. van den Bogaert, Mw. Mr. Dr. A. Vermeersch en Mr. Dr. B. van Rompuy, "Europees Sportrecht".

14 Zie art. 18 lid 2 FIFA RSTP. Zie ook art. 6 lid 1 CAO Contractspelers Betaald Voetbal.

15 De huidige CAO Contractspelers Betaald Voetbal is gesloten voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2027. De huidige CAO is niet algemeen verbindend verklaard.

16 Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-17972.html>. In artikel 7:677, vierde lid, BW is geregeld dat als een werknemer ten onrechte een arbeidsovereenkomst opzegt wegens een dringende reden, hij aan de werkgever een vergoeding verschuldigd is gelijk aan zijn loon over de resterende looptijd van de arbeidsovereenkomst als het een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd betreft die de mogelijkheid van tussentijdse opzegging niet kent. In artikel 7:671c, derde lid, onder c, BW is geregeld dat de rechter aan de werkgever een vergoeding van dezelfde omvang kan toekennen als een dergelijke arbeidsovereenkomst op verzoek van de werknemer wordt ontbonden.

17 Dit is het zogeheten solidariteitsmechanisme en is min of meer overeenkomstig geïmplementeerd in de reglementen van de KNVB voor nationale transfers.

18 In de zomer van 2024 was dit bijvoorbeeld het geval bij de speler Justin Bijlow waardoor zijn transfer van Feyenoord naar de Engelse club Southampton niet doorging.

FIFA en het CAS.¹⁹ In de praktijk wordt de transferovereenkomst veelal aangegaan onder de opschortende voorwaarde dat de nieuwe club en de speler vóór een bepaalde datum overeenstemming hebben bereikt over de voorwaarden van een arbeidsovereenkomst alsmede dat de oude club en de speler tevens overeenstemming hebben bereikt over de voorwaarden voor beëindiging van hun arbeidsovereenkomst. Indien dan niet aan beide voorwaarden is voldaan, volgt uit de transferovereenkomst in de regel dat deze geacht wordt nimmer te zijn aangegaan. De overeenkomsten die clubs onderling sluiten dienen geüpload te worden in het FIFA Transfer Matching System.

Uitleenovereenkomst

Naast de 'definitieve' in- en uitgaande transfers is het ook mogelijk dat een speler tijdelijk wordt gehuurd door de ene betaald voetbalorganisatie van een andere club. Ook daarbij moeten procedures in acht worden genomen en worden overeenkomsten opgesteld. Indien sprake is van een overschrijving op uitleenbasis, dan volgt uit artikel 54 lid 1 van het Reglement Betaald Voetbal alsmede uit artikel 26 van de CAO Contractspelers Betaald Voetbal dat het uitleen van een speler alleen mogelijk is met instemming van de betreffende speler. Verder volgt uit artikel 54 van het Reglement Betaald Voetbal dat de overeenkomst tot uitleen van een contractspeler schriftelijk moet worden vastgelegd.²⁰ In de praktijk komen de volgende twee constructies veelal voor. Deze situaties dienen dan ook te worden onderscheiden.

"Er wordt in deze situatie zoals gezegd wel een arbeidsovereenkomst gesloten tussen de inlenende club en de speler. Aan de duur van de huurperiode en de gevolgen bij een tussentijdse beëindiging zijn in de FIFA RSTP aanvullende vereisten verbonden."

¹⁹ Zie onder meer DRC 18 mei 2010, nr. 5101020. Zie ook CAS 2008/A/1593 Kuwait Sporting Club v. Z. & FIFA, d.d. 30 december 2008.

²⁰ Zie art. 54 lid 1 Reglement Betaald Voetbal.

²¹ In de praktijk lopen clubs veelal tegen het volgende fiscale probleem aan. Bij het inlenen van een speler uit het buitenland, waarbij (een deel van) het salaris van de speler door de buitenlandse club wordt doorbetaald, dient de buitenlandse club het salaris uit te betalen naar Nederlands belastingrecht. Dat wil zeggen dat de buitenlandse club belasting moet afdragen in Nederland. Doet de buitenlandse club dit niet, dan kan de Nederlandse club hier op basis van de zogeheten 'inlenersaansprakelijkheid' aansprakelijk voor worden gesteld door de Nederlandse fiscus.

"Op basis van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs ("Waadi") dient de Nederlandse voetbalclub de voetbalagent vervolgens voor zijn arbeidsbemiddelingsdiensten te vergoeden, ook als de voetbalagent namens de speler heeft opgetreden."

De voetbalagent dient voorafgaand aan zijn werkzaamheden voor de club en/of speler een vertegenwoordigingsovereenkomst deze partij(en) aan te gaan. Dit is een overeenkomst van opdracht en kan indien deze met een speler wordt aangegaan maximaal een termijn hebben van twee jaar. Deze vertegenwoordigingsovereenkomst dient ook als bijlage te worden bijgevoegd bij de arbeidsovereenkomst ter registratie. Op basis van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs ("Waadi") dient de Nederlandse voetbalclub de voetbalagent vervolgens voor zijn arbeidsbemiddelingsdiensten te vergoeden, ook als de voetbalagent namens de speler heeft opgetreden. Dit komt omdat werkzoekenden op basis van de Waadi niet mogen betalen voor arbeidsbemiddeling. Veelal betreft dit een vergoeding overeenkomstig met 5% tot 10% van het bruto jaarsalaris van de speler inclusief tekengeld, bonussen en vakantiegeld. De financiële afspraken van een voetbalagent worden in separate overeenkomsten van opdracht of commissieovereenkomsten vastgelegd.

Afsluitend

Uit bovenstaande volgt dat bij een doorsnee transfer als snel ten minste zes (6) overeenkomsten opgesteld dienen te worden, de arbeidsovereenkomst, beëindigingsovereenkomst, transferovereenkomst, vertegenwoordigingsovereenkomst, commissieovereenkomst en vaak ook nog een overeenkomst van opdracht tussen de club en de voetbalagent. Voor het opstellen van deze overeenkomsten zijn verschillende wetten en reglementen van belang, zowel nationaal recht als reglementen van de FIFA, UEFA en KNVB alsmede reglementen van de club zelf hebben hun uitwerking op de inhoud van elk van de overeenkomsten en de gang van zaken tijdens een transfer. Door de toenemende

wet- en regelgeving binnen het voetbal, wordt de rol van de juridisch adviseurs van alle betrokken partijen steeds belangrijker.